בס"ד

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב **יהודה צבי שפירא** רב המוסדות

מוסדות ברסלב – "אהבת משה"

פרשת שופטים

תשפ"ג

גיליון 176

אַ לֶעבְטִיגֶער שַׁבָּת

שׁוֹפְטִים אֶת עַצְמֵנוּ

השבוע אנו קוראים בפרשה את הפסוק "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך". וכבר מובא בספרים הקדושים דקאי על האדם בעצמו, שישים עליו שופטים ושוטרים לשפוט מעשיו ודרכיו.

הא לך מדברי החיד"א בספרו 'נחל קדומים' מרבי חיים וויטאל: דיש לאדם כמה שערים, שער הראות, שער השמע, שער הריח, שער הדיבור, שער המישוש. וצריך שיעשה אדם בעצמו דיין על כל ענייניו ויפקח עיניו, וזה שנאמר: "שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שעריך", שכל אדם יגדור גדר בכל שעריו, כגון שלא ישמע דברים האסורים, ולא יריח ריח עבירה וע"ז, ולא ידבר דיבור אסור, ולא ילך לעבירה וכו', ולזה אמר לשון יחיד: "תתן לך בכל שעריך" ואז נאמר עליו: "פתחו שערים" מידה כנגד מידה, ויזכה שיפתחו לו שערים של ש"י עולמות... וכשתעלה הנשמה – אם זכאין פותחין, ואם לאו דוחין אותה, ונועלין השערים בפניה, ומי שישכיל לתקן בחייו, יפתחו לו שערים עליונים.

רואים מכאן את התועלת של השפיטה עצמית – ומידה כנגד מידה - פתיחת השערים שלמעלה.

ועיין ב'מאור ושמש' בקוטב זה העניין, להעמיד לעצמו שופטים ושוטרים, אף על מעשיו הטובים - אם הם בדחילו ורחימו כראוי, זכים וצלולים ללא מחשבה של פסול או פניה. ובהמשך דבריו: "ושפטו את העם משפט צדק", שממשיכים עי"כ: משפט צדק – חסדים גמורים להמתקת הדינים בשרשם.

וכעין כך הם דבריו בספר "עבודת ישראל" בכתבו: שפרשה זו נקראת תמיד ב'חודש אלול' אשר הוכן העת לכל איש שישוב לבוראו, לכן הזהירה התורה: "שופטים ושוטרים", ובהמשך: "לא תטה משפט", שלא יעוות הדין לומר על מעשה רשע כי הוא עושה צדק, כי התשובה והמשפט שעושה למטה, הם הכנה למעלה להוציא המשפט לאורה בראש השנה כאשר יבואו בני האלוקים להתייצב על ה'.

אם יש דין למטה אין דין למעלה

ומה נמלצו לדברים אלו של המתקת הדינים והמשכת חסד ורחמים ע"י המשפט, בדברי המדרש: "אמר רבי אליעזר: אם נעשה הדין למטה, אין הדין נעשה למעלה, ואם לא נעשה הדין למטה הדין נעשה למעלה". וב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ט"ו) כשאדם שופט את עצמו אין דין למעלה, ואזי אין שולחין לו שליח דין מלמעלה, שמהם משתלשל יראהו פחד, צרות וייסורים. וע"ז מבטל את מידת הדין שברצונה לדון ולשפוט אותה.

ומרמז זאת בפסוק (תהלים נ): "ושם דרכיו אראנו בישע אלוקים", ובדברי חז"ל (מו"ק ה. סוטה ה: מד"ר צו ט) שאפשר גם לקרוא פסוק זה באות שין, כאילו נכתב ושם, כלומר: מי ששם, בודק, מעריך ושופט את דרכיו, יזכה ליראנו בישע אלקים' -שיראה ישועה במידת 'הדין' הנקרא 'אלקים'.

וכן הוא ב'זוהר הקדוש' (בא מא.): כשאדם בא לפני השי"ת ודן את עצמו ומתודה, ומבקש מהש"י שיסלח לו, ולאחר מכן מגיעים המקטרגים לקטרג על האדם, דוחה אותם השי"ת ואין להם זכות לקטרג עליו. הזוהר מדמה את העושה כן, ל'מודה

בקנס ואחר כך באו עדים', שפטור מלשלם תשלומי קנס. (זוהר פנחס רלא. ועיין בשער הכוונות שער ק"ש שעל המיטה פ' ח. אשפוך לפניו שיחי' פ' כא)

כמו עסק גשמי...

כך אמרו לעניין המשפט והחשבון בהתבודדות, שחובתה; כחובת רואה חשבון בעסק הגשמי. כי זה ברור לכל בעל עסק שבלי ניהול חשבון כראוי יכול לחשוב שהוא מרוויח רבות, אף שלמעשה בחשבון הסופי הוא מפסיד גדול. ועל כן מחובתו שיעמיד רואה חשבון מומחה להשגיח היטב על עסקו, ואף זה הרואה חשבון יש פעמים שרואה הפסדים בעסק, ואף על פי כן מבין נכוחה שזה הפסד זמני ומבין; שתוך זמן קצר ירוויח הרבה אם ישתדל נכוחה. מה גם שלמעשה גם עתה מרוויח היטב.

כמו כן הוא ענין ההתבודדות, אף שכשעושה חשבון רואה חסרונותיו, אבל כשיבין כמה רווח זכה ממעשיו הטובים שכן עשה, ומהנקודות הטובות שעדין נמצאות בו, אם ישגיח היטב מכאן ולהבא ירוויח רבות עד שיתעשר ויתעלה כראוי. וזה מה שאמרו במשנה (אבות ב, א) 'והוי מחשב שכר מצוה כנגד הפסדה', וחשבון זה נעשה בעת המשפט והחשבון הנפש בעת התבודדות. (שיח שרפי קודש).

חשבון הנפש של החפץ חיים

וכה היה מספר רבי לוי יצחק בנדר מה ששמע מרבי אלחנן ספקטור (דרך אמונה א דף ע): "החפץ חיים" היה נוכח תמיד בישיבתו בראדין בכל שעות הלימוד, כששמר על בחורי הישיבה שחלילה לא יבטלו מזמנם. אולם בכל זאת הבחינו התלמידים כי בשעה מסוימת קבועה ביום, נעלם החפץ חיים מהישיבה, ולא יודעים היכן הוא באותה שעה. מכיוון שידעו שרבם צדיק וקדוש עליון וכל רגעיו שמורים, לכך התענינו מאוד מה עושה רבם בשעה קבועה זו מדי יום ביומו.

אחד מהבחורים שהדבר נגע מאוד לליבו, עקב אחריו, ולבסוף ראהו במקום מסוים, יושב ועושה חשבון נפש על כל שעות היום להיכן הלכו... והנה שומע הוא באזנו איך שהחפץ חיים דופק על השולחן וזועק: 'ישראל מאיר ישראל מאיר, להיכן הלכו חמשה רגעים אלו ?!' הוא זעק ובכה בכאב עצור: היכן הם? היכן הם? ורוחו לא נרגעה עליו בגין הרגעים הספורים שהלכו לו לאיבוד מבלי לדעת להיכן הלכו...

והיה מוסיף רבי לוי יצחק ושח: הבה ונתבונן; החפץ חיים שהיה דבוק ומקושר עם השי"ת בכל שעות היממה, עם כל זאת חש צורך להקדיש כל יום זמן קבוע לישוב הדעת, לעשות את חשבון יומו הדק היטב עד שהגיע לרגעים ספורים שלא ידע מה עמם, ולבסוף גם עליהם היה מוכן לתת דין וחשבון... והרי זה מוסר השכל נוקב עבורנו, אנשים פשוטים מן השורה. ובפרט שרבינו לימדנו דרך זו של ישוב הדעת, ועצתו היסודית "התבודדות" הוא מכנה בשם: "ישוב הדעת", ליישב דעתנו, ולעשות תמיד את החשבון על מה ולמה הלך וחלף היום? געוואלד! האם מקיימים אנו כראוי את דרך ההתבודדות והישוב הדעת?!

אכן כן; 'שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שעריך"...

שִׁירַת הַפַּרְשָׁה

הִצְטַוִּינוּ לָתֵת עָלֵינוּ שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים
לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמֵנוּ – לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ תְּמִים.

מִשְׁפָּט עַצְמִי בְּכָל הַשְּׁעָרִים וְהַדְּרָכִים
לָדוּן בַּמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים וְגַם הַשְּׁלִילִים.

כְּשֶׁיֵּשׁ דִּין לְמַטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה בַּמְּרוֹמִים
נִמְתָּקִים הַדִּינִים וּמַמְשִׁיכִים רַחֲמִים וַחֲסָדִים.

בְּחֶשְׁבּוֹן נֶפֶשׁ תְּמִידִי דְּרָכֵינוּ עֲרוּכִים וּמְפֹרָטִים
מַעֲשֵׂינוּ הַקְּטַנִּים וְהַגְּדוֹלִים בְּפֶלֶס נִמְדָּדִים.

פְּנִינֵי פַּרְשָׁה

"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך" (טז יח)

בדברי ה'**של"ה**' ע"פ המובא ב'**ספר יצירה**' ש'שבע שערים בנפש': שתי **אוזניים**. שתי **עינים**. שתי **נחירי האף והפה** – שדרכם עוברים הרשמים לתוך תוכו של האדם. וזהו: '**שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך**' שיש לשמור שערים אלו. וכמובא **בליקוטי מוהרן** (כ"א) בקדושת **שבעת הנרות**, ועל **מנרתא – דא רישא**, המוח והמחשבה.

ואפשר להוסיף בדבריו בענין '**שופטים ושוטרים**' שעל האדם לשפוט את עצמו, ולערוך חשבון נפשו עד כמה הוא נזהר בשערים אלו. (ויעיין בספר מאור ושמש על פסוק זה).

ובליקוטי מוהר"ן (תורה ט"ו) מאריך לדבר על ענין **משפט שהאדם ישפוט את כל דרכיו**, ובהמשך מביא את הכתוב (תהלים נ) '**וְשָׁם דרך**' – היינו מי **שָׁשָׁם אורחותיו**. וכמובא (סוטה ה:) ע"פ זה; **ששם הוא מלשון שומא שבודק ומעריך ושופט את מעשיו**.

ואפ"ל שהר"ת והס"ת '**ש**'ופטים' **וש**'וטרים' הוא תיבת '**שָׁם**' ע"ד זה העניין, שעל האדם להעמיד שוטרים ושוטרים **לשום את דרכיו**.

כן אפ"ל '**בשעריך**' הוא ענין '**שמירה**' כדבריהם (ב"ב פ"א) על '**חצר בית שער**' ששומר הפתח יושב שם. וזהו **שעריך** – שיש לשמרם – ע"י משפן וחשבון.

כן אפשר להוסיף בדברי התרגום על סוף הפסוק: '**ושפטו את העם משפט צדק**' - '**דין קשוט**' – שזה מידת ה'**אמת**' אשר משפט זה של האדם מביאו **לאמת** במעשיו. ונוכל ללמוד זאת מהמובא בהרחבה **ב'חובת הלבבות** (שער חשבון הנפש). ומרגליה בפומיה של החסיד **רבי לוי יצחק בנדר** ש'התבודדות' מכניסה '**אמת**' לאדם.

כן אפשר להוסיף שב' פעמים '**עין**'. **ב**' פעמים '**אזן**'. '**פה**'. '**אף**'. '**מוח**'. (עם חמשת התיבות) גימטרייה '**שעריך**' (עם הכולל).

"לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שוחד" (טז יט)

מהקל אל הכבד; בריש '**תטה**' – הטייה קטנה. וכמובא ב'**כלי יקר**' שהטיה הוא כאילו היו שניהם שווים בכף מאזניים, ועושה נטייה קטנה. לאחמ"כ: '**תכיר פנים**' שזהו כלל הפנים – יותר מהטייה, ולבסוף '**לא תקח שוחד**' – עבירה בידיים. והוא ע"פ דבריהם (סנהדרין צט.) עה"פ (ישעיה ה-יח) '**הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה**', מאי כעבות העגלה, א"ר אסי: יצר הרע בתחילה דומה לחוט של כוביא ולבסוף דומה לעבות העגלה'.

"צדק צדק תרדף" (טז כ)

סמיכות '**צדק**' ל'**משפט**' אפ"ל ע"פ המובא (פרע"ח שער העמידה פרק כ) '**דע כי כאשר יתחברו הב' מידות שהם צדק ומשפט**, אז יאבדו כל כוחות הטומאה ולא יהיה להם חלק במרכבה שבפָנים, שהם מפסיקים עתה בינינו ובין אלוקינו'.

כן אפ"ל בתיבת '**צדק**' שהוא בירור המשפט והדין, ע"ד הכתוב (ויקרא יט לו) '**מאזני צדק אבני צדק ואיפת צדק והין צדק יהיה לכם**'.

כן אפ"ל ע"פ דאיתא (**פרי עץ חיים** שער הזמירות פ"ו) ש'**צדק**' לפעמים הוא **דין** ולפעמים הוא בחינת **רחמים**. וזהו ענינו של '**משפט**' שהוא **דין ורחמים יחדיו**, לזַכות את הזכאי, ולהַרשיע את החייב.

סִיפּוּרִים מְאִירִים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זי"ע

"דברי צדיקים" (דברים טז יט)

דברי ה'אמרי אמת' בבריתו של רבי נחמן אלבום

איש חסיד היה רבי יצחק אייזיק אלבום זצ"ל ממשפחה חשובה שבעיירת "פראגג" (פרבר של ווארשא), שבניה היו מקורבים לצדיקי בית 'גור". רבי יצחק אייזיק התקרב לאורו של רבינו בימי בחרותו, והיה מגדולי הפעילים בהפצת ספרי רבינו בפולין, כששמו מופיע בין החותמים עבור 'קרן ההדפסה' של המשפיעים הנודעים בפולין רבי יצחק ברייטער, ורבי אהרן לייב ציגלמאן הי"ד.

בימי השואה הארורה נעקדו על קידוש השם אשתו וששת ילדיו, לבד מבנו ר' נחמן שניצל מהתופת בהשגחה פרטית יחד עם קבוצת הילדים הידועים בשם "ילדי טהרן".

סיפור נפלא היה לו בעת שהתכונן להכניס את בנו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה, ובאשר באותה העת שהה האדמו"ר מגור בעל ה'אמרי אמת' בוארשא, כיבד אותו ר' יצחק אייזיק לשמש כסנדק.

כידוע היה זמנו של האמרי אמת מחושב עד לרגעים בודדים, אך כאשר הגיע האדמו"ר לשמחת הברית בקשו הימנו אם אפשר להמתין במעט, כי אחד הסבים עוד לא הגיע. היה זה נדיר מאוד לבקש כזאת מהאדמו"ר, ובכל זאת מפני כבודו של הסבא המתינו לברית.

בינתיים ביקש האדמו"ר 'ספר', ור' יצחק אייזיק הביא לו את הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן'. האמרי אמת לקחו בידו ונענה בחיוך: "יש לנו ב"ה את כל הספרים האלו בבית..." תגובת קודש זו היוותה מעין הסכמה מוקדמת לקריאת בנו בשם 'נחמן'.

ר' יצחק אייזיק זכה לשיבה טובה, יותר משמונים שנה, והשאיר אחריו את בנו הר"ר נחמן ז"ל ונכדים שיחי', שהיו ממארגני הנסיעות הקדושות לאומן על ימי ר"ה הקדושים, דור ישרים מבורך.

"המקום ההוא אשר יבחר" (דברים יז י)

מקומו אשר בחר בחייו

היה זה עדיין בימי צעירותו של רבינו בשנת הל"ב בחייו, כשהחל להתכונן להסתלקותו, ובעיקר לתור אחר מקום מנוחה – שם יטמינו את גופו הקדוש לאחר פטירתו.

את כל סדר השתלשלות העניינים עד שבחר את מקום גניזתו באומן – מתאר רבי נתן בספרו, וכך הם תמציתם: היה זה בשנת תקס"ז – שלש שנים טרם הסתלקותו, חלה רבנו את חוליו מחלת השיעול (שחפת) וכבר מיד עם תחילת החולי החל רבנו לדבר מהסתלקותו.

מיד לאחר ראש השנה תקס"ח נסע רבנו לדרוש ברופאים ב'למברג', ואז נחלש עד מאוד, עד שיצאה השמועה שרבנו נסתלק. הדבר זעזע מאוד את עדת החסידים, עד שהגיע הבשורה הטובה, שלא הייתה זו אלא ידיעת שווא.

כשחזר מלמברג בקיץ שנת תקס"ח דיבר שוב מהסתלקותו, כשהדגיש בדבריו שהגם שכבר חשב להסתלק בלמברג אבל לא היה ניחא לה לשכב שם בלמברג, אף על פי ששם מונחים גדולי עולם צדיקים מפורסמים מאוד, אף על פי כן לא היה ניחא לה לשכב שם מחמת שהוא רחוק מאנשי שלומנו, ופה בעיר ברסלב גם כן אינו טוב בעיניו לשכב כאן.

וממשיך וכותב רבי נתן: וסיפר עמנו כמה פעמים מעניין מקום קבורתו, שהיה ניכר מדבריו שהוא דורש וחוקר ומחפש בדעתו לבחור לו איזה מקום שישכב שם, וכיוצא כדברים האלה דיבר כמה פעמים עד שבא לאומן, ואז אמר, שבכאן, באומן טוב לפניו להסתלק, כי מונחים שם קדושים הרבה, וכידוע שנטמנו שם כ'שלושים אלף' קדושי אומן הי"ד שנהרגו על קידוש שמו יתברך. אולם כמה פעמים ביקשו הימנו תושבי אומן שיבוא לקבוע דירתו לשם, והשיבם בלָאו !

אך לאחר השריפה הגדולה בעיר 'ברסלב' בשבת ראש חודש אייר תק"ע – חצי שנה טרם הסתלקותו, הגיע עוד הפעם שליח מהעיר אומן שמבקשים שרבנו יבוא לשם. ובשמוע רבינו את דברי האיש הלזה ואת ההזמנה לבוא לאומן, אדמו פניו הקדושות עד מאוד. רבי נתן מציין: ואז לא ידעתי מה זה, אך אחר כך הבנתי למפרע כי זה מחמת שזה היה קריאה להסתלקותו, כי שם באומן נסתלק !

"שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם אל ירך לבבכם" (כ ג)

והנה הוא נמצא בבית הכנסת לפָנַי

היה זה החסיד רבי שבתי ברסלבר, שסיפר פעם בדרך צחות על מלחמת היצר, וכך היה תיאורו:

היה זה פעם בליל חורף קשה ייסרני יצרי, ואמר לי מה לך לקום כדרכך בחצות, והרי השלג והקרח בחוץ על הארץ ומאוד מסוכן לך, שמא תחליק ממנה ותשבור עצמותיך, וגם חלוש כוח אתה מהיום הקודם והכל קר וקפוא.

אך בכל זאת קמתי והלכתי ובאתי ל'קלויז' והנה רואה אני שאותו יצר ששידלני בביתי ופיתני לבלי קום – הוא עצמו הזדרז עוד לפני וקם ובא לבית הכנסת בלא שום עייפות ופחד מהקור, ופניתי ליצרי ואמרתי לו: תתבייש לך, אותי ניסת לפתות לבלי לבוא לבית הכנסת, בעוד שאתה בעצמך מזדרז לבוא ולהקדימני, בוש לך !

מִן הַבְּאֵר מֵהוּא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים | יִרְאַת יְמֵי אֱלוּל

יְלָדִים יְקָרִים ! הִנֵּה נִמְצָאִים אָנוּ בִּימֵי אֱלוּל הַקְּדוֹשִׁים, יְמֵי הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת, יָמִים שֶׁל תְּשׁוּבָה, יָמִים שֶׁאָנוּ יְכוֹלִים יוֹתֵר לְהִתְקָרֵב לַהשֵׁם.

כֵּלָנוּ מַכִּירִים אֶת הָרְאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל אֱלוּל "אֲ'נִי לְ'דוֹדִי וְ'דוֹדִי לִ'י". דּוֹדִי רוֹמֵז עַל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ דּוֹד קָרוֹב וְטוֹב שֶׁמְּחַלֵּק לָנוּ מַתָּנוֹת וּדְבָרִים טוֹבִים, כָּךְ זֶה הַהִתְקָרְבוּת הַמְיֻחֶדֶת שֶׁל יָמִים אֵלּוּ – יָמִים שֶׁל קִרְבָה מְיֻחֶדֶת, אֲנִי לְדוֹדִי – אָנוּ לַהשֵׁם, וְהַשֵׁם אֵלֵינוּ, אַהֲבָה מְיֻחֶדֶת שֶׁל יְמֵי אֱלוּל הַקְּדוֹשִׁים, יָמִים שֶׁנִּשְׁפָּעִים בּוֹ מְחִילָה וְרַחֲמִים מִלְּמַעְלָה.

אַךְ יַחַד עִם קִרְבָה זוֹ, יָמִים אֵלּוּ הֵם יָמִים שֶׁל 'יִרְאָה וּפַחַד' מֵאֵימַת יוֹם הַדִּין הַקָּרֵב וּבָא, פַּחַד שֶׁל מִשְׁפָּט – שֶׁנִּצָּא זַכַּאי בּוֹ.

וְכָךְ כּוֹתֵב רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב בְּמִכְתָּב לִבְנוֹ עַל הַיִּרְאָה שֶׁל יְמֵי אֱלוּל "וּבִפְרָט עַתָּה בִּימֵי אֱלוּל וְיָמִים הַנּוֹרָאִים הַקְּדוֹשִׁים, מִי לֹא יִירָא בַּיָּמִים הַהֵם".

וּמְסֻפָּר עַל הַצַּדִּיק רַבִּי לֵוִי יִצְחָק מִבַּרְדִּיטְשׁוֹב שֶׁאָמַר: שֶׁבְּלֵיל כָּל-נִדְרֵי - לֵיל יוֹם כִּפּוּר נוֹפֶלֶת יִרְאָה אֱיֻמָּה בְּכָל הָעוֹלָם, עַד שֶׁאֲפִלּוּ הַדָּגִים שֶׁבַּמַּיִם רוֹעֲדִים מִפַּחַד, אָמַר עַל זֶה רַבִּי נָתָן: "אִם כֵּן, כַּמָּה כְּבָר צְרִיכִים לִרְעֹד, כְּשֶׁאֵין רוֹעֲדִים". "וּוִיפְל דַּארְף מֶען שׁוֹין צִיטֶערְן אַז סְ'צִיטֶערְט זַאךְ נִישְׁט". כִּי בִּימֵי הַדִּין אֲלוּ יֵשׁ לָנוּ יוֹתֵר לִירֹא, יוֹתֵר לְפַחֵד, שֶׁנִּצָּא זַכַּאי בַּמִּשְׁפָּט.

אֲבָל בַּל נִשְׁכַּח שֶׁזֶּה צָרִיךְ לִהְיוֹת יִרְאָה שֶׁיָּבִיא אוֹתָנוּ לְהַרְבּוֹת בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, לִרְכֹּשׁ לְעַצְמֵנוּ עוֹד וְעוֹד זְכוּיוֹת. לֹא יִרְאָה שֶׁיַּפִּיל אוֹתָנוּ לְעַצְבּוּת חָלִילָה, אֶלָּא יִרְאָה שֶׁל עֲשִׂיָּה טוֹבָה, יִרְאָה שֶׁל קִרְבַת הַשֵׁם, וּבְכוֹחָהּ שֶׁל יִרְאָה טוֹבָה נִזְכֶּה לְהָכִין עַצְמֵנוּ כָּרָאוּי לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְיִהְיֶה לָנוּ בְּעֶזְרַת הַשֵׁם שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה.

הֶמְשֵׁךְ פְּנִינֵי פַּרְשָׁה

"צדק צדק תרדף" (טז כ)

אפ"ל כפל לשון **'צדק צדק'** דכיון דקאי **ב'דיני ממונות'** צריכים חיזוק מיוחד וכדבריהם (חגיגה יא:) **'גזל ועריות נפשו מחמדתן'**, לכך כתוב **ב' פעמים לחיזוקא יתירא.**

ואפשר להוסיף עוד בדברי ה'**פלא יועץ'** (אונאה) בכתבו: 'וזה כלל גדול לכל מלי שנפשו של אדם מתאוה להם ומחמדתן, ובפרט בממון שהוא חביב לאדם, ויצר סמוך שורר ומורה מ"ט פנים טהור לטהר את השרץ. **לכן מי האיש הירא את ה', יקים ואל בינתך אל תשען (משלי ג ה), וילך אצל חכם וילמדנו איזהוי דרך ישרה, ולא יסור מן הדבר אשר יגידו לו ימין ושמאל.** ולפי דבריו נבין סמיכות **'צדק צדק'** ל**'שופטים ושוטרים'**, דקאי על **דיינים בדיני ממונות.**

"כי ימצא בקרבך...איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני ה'" (יז ב)

אפשר לומר **'ימצא'** שזה **לא קביעי**, והוא ע"ד הפסוק **'כי יקרא'** בפרשייתנו, ודרשינן **'פרט למזומן'**. שאינו קשור בקשר חזק אלא באקראי. דעם ישראל מעצם היותם עם סגולה אינם קשורים לעוונות, ו**בליקוטי מוהר"ן** (ז ב): **'כי מי שיודע קדושת ישראל מאין הם לקוחים, ויודע רוחניות ודקות של ישראל - הוא יודע, שישראל הם רחוקים לגמרי מעוון, ואין עוון שיך להם כלל כלל לא, לפי גדל קדושתם משרשם וגודל דקותם ורוחניותם'.**

"ובערת הרע מקרבך" (יז ז)

יש לדייק **'מקרבך'** ע"ד המובא **בליקוטי מוהר"ן** (תורה ד) **שעוונותיו של האדם חקוק על עצמותיו**, כמ"ש (יחזקאל לב) **'ותהי עוונותיהם חקוקה על עצמותיהם'**. ובהמשך הדברים שם שע"י בחינת **'אש'** שזה **התורה הנקראת אש** - מחזירים המלכות לשורשה וכמ"ש **'כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש'**, ואפ"ל שזה מרומז ב**'ובערת'** לשון **בערה – אש**, שע"י מוציאים הרע מקרבך, מעצמותיו.

"כי יפלא ממך דבר" (יז ח)

'פלא' לשון העלמה, **'שהדבר נבדל ומכוסה ממך'** – כפירוש **רש"י.**

והא ידוע דבתוך השבירה שם התיקון, ובתוך ההסתרה שם נמצא השי"ת (עיין **ליקו"מ** נו, ועוד). וזהו **'יפל"א'** אותיות **'אל"ף'** ועוד **י'**. רמז על **אלופו של עולם** ואות **י'** הרומז לכינוי שמו – שבתוך ה'**יפלא**' ישנה **אל"ף י'.**

"ראשית דגנך תירשך ויצהרך תתן לו" (יח ד)

בדבי ה'**בת עין**' שעל האדם לדעת, שהכל זה **'חסד חינם'** ולא מצד מעשיו וכוח ידו, ולכך ציותה התורה לתת מכל דבר ראשית לכהן, כדי להזכיר שכל דבר הוא חסד חינם.

ואפשר להוסיף על דבריו; שדווקא ה'**ראשית**' ניתן לכהן, כי אם היו נותנים את ה'**סוף**' לאחר שכבר עמל ויגע **היה מעלה על דעתו שזה בכוחו ולא חסד חינם**, אך **הראשית** מבטא שזה הימנו ית'. וכדאיתא **במדרש** (ויקרא כז) שהקב"ה אומר (איוב מא. ג): **"מי הקדימני ואשלם לו"** את מי חייבתי במזוזה קודם שנתתי לו בית? ואת מי חייבתי בברית מילה לפני שנתתי לו בן? ואת מי חייבתי בצדקה לפני שנתתי לו ממון? כללו של דבר: הקב"ה קודם נותן ומשפיע, ואח"כ מבקש שתועיל בטובך להפריש חלק ממה שקיבלת.

"מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו" (כ ה)

בדברי ה'**זרע קודש**' (לרבי נפתלי מראפשיץ זי"ע) דקאי על '**הגלול**' שמי האיש אשר התחיל הנהגה חדשה בעבודתו ית' ולא חנכו שלא סיימו – מלשון 'חנוכת הבית' שעושים בגמר הבית – **'ילך וישוב לביתו'** שיצטרך להתגלגל, כי המתחיל במצוה אומרים לו גמור. וזהו: '**פן ימות ואיש אחר יחנכנו'** שיתגלגל באיש אחר.

ואפ"ל בדבריו שהר"ת של '**מ**'י **ה**'איש **א**'שר **ב**'נה **ב**'ית **ח**'דש **ו**'לא **ח**'נכו הוא בגמטריא: **"גלגול"**.

כן אפ"ל דרעיון זה הוא בענין '**בית**' דייקא, דשם מוצאים **סתירה ובנין מחדש** - דזהו גלגול, וכמובא **בזוהר** (ח"ג נא) על **'נגעי הבית'** שהיו הבתים נטהרים מרוח הטומאה מפני שסתרו את הבית ובנו אחר במקומם בצד הקדושה.

כן אפ"ל ענין **'גלגול ובית'** ע"פ המובא **בליקוטי מוהר"ן** (סז ב) שעל האדם להתאבל על חורבן **'בית המקדש'** דשמא בגלגול הקודם גרם לחורבנו, וזהו ענין **'בית'** היקש **ל'בית המקדש'** – שיש לתקן את החטא ב'**גלגול**'.

זְוִית רְאִיָּה >>

יעלו שמים ירדו תהומות

העיקר לא לעזוב באמצע הדרך...

לקבלת העלון: ys0527168275@gmail.com 052-7168275 | לשמיעת שיעורי הרב יהודה צבי שפירא ב'קול הלשון': 03-6171111 שלוחה: 7999126*

© כל הזכויות שמורות!

לעילוי נשמת ר' נחמן ב"ר משה הלוי ז"ל ומרת רחל בת ר' שבתי ע"ה